

Finanční majetek obcí a krajů v roce 2021

Dokument přináší informace o výši a struktuře finančního majetku územních samosprávných celků (ÚSC) a ukazuje jejich rozložení podle velikosti obce.

1 Úspory obcí a krajů na běžných účtech

Pro účely první části analýzy jsou použity pouze úspory na běžných účtech (BÚ), tj. základní běžný účet ÚSC (účet 6010, Státní pokladna MF ČR) a běžné účty fondů ÚSC (účet 6020, Státní pokladna MF ČR), a to k 30.11.2021. Data za prosinec 2021 jsou ve Státní pokladně dostupné jen za 735 územně samosprávných celků.

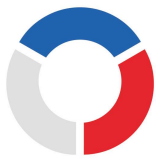
Tabulka 1: Úspory obcí na BÚ podle počtu obyvatel

Počet obyvatel obce	Počet obcí	Počet obyvatel	Celkem na BÚ (Kč)	Úspory na obyvatele (Kč)
1 – 100	425	30 625	1 494 476 126	48 799
101 – 200	982	146 615	5 507 108 319	37 562
201 – 500	1 984	654 930	18 111 563 970	27 654
501 – 1000	1 370	970 919	21 376 281 206	22 017
1 001 – 2 000	780	1 087 524	20 865 227 474	19 186
2 001 – 5 000	440	1 332 056	19 884 552 092	14 928
5 001 – 10 000	143	985 982	12 190 461 062	12 364
10 001 – 20 000	68	963 747	11 814 706 535	12 259
20 001 – 50 000	43	1 282 905	13 259 151 907	10 335
50 001 – 100 000	12	862 558	10 306 180 448	11 948
100 001 – 1 000 000	5	1 047 381	13 993 211 572	13 360
1 000 001 a více	1	1 335 084	56 891 924 150	42 613
Celkem obce	6253	10 700 326	205 694 844 861	19 223
Celkem kraje	13	9 369 662	53 447 566 559	5 704
Celkem ÚSC	6266	10 700 326	259 142 411 420	24 218

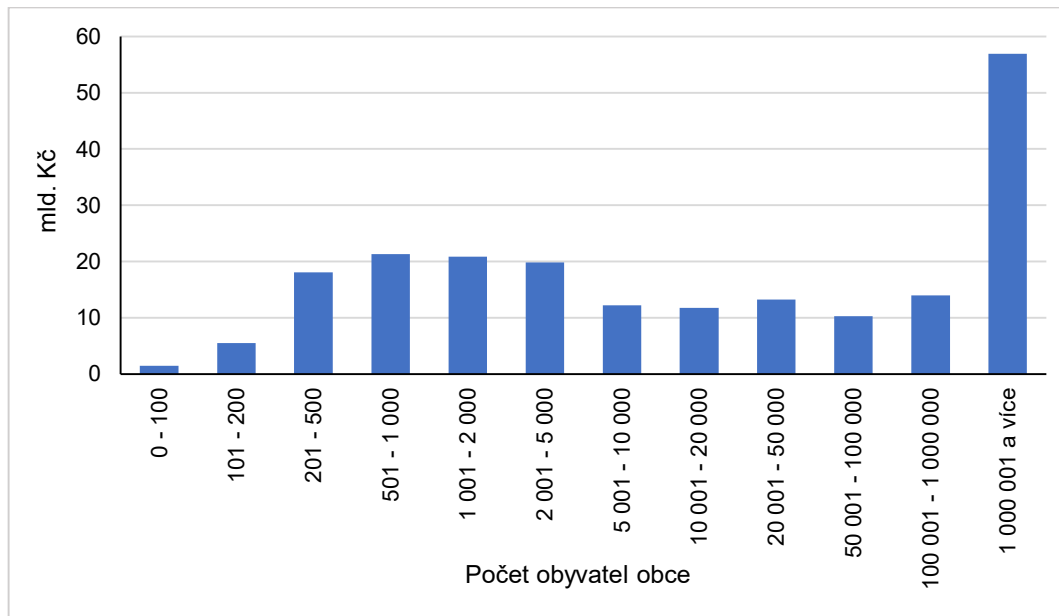
Zdroj: Státní pokladna MF ČR, výpočty ÚNRR

Tabulka 1 ukazuje úspory obcí na běžných účtech podle velikosti obce. Hranice počtu obyvatel pro jednotlivé skupiny byly vybrány tak, aby celkový počet obyvatel v každé skupině byl přibližně jeden milion (s výjimkou prvních tří skupin).

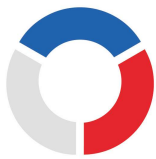
Graf 1: Celkové úspory obcí na BÚ podle počtu obyvatel

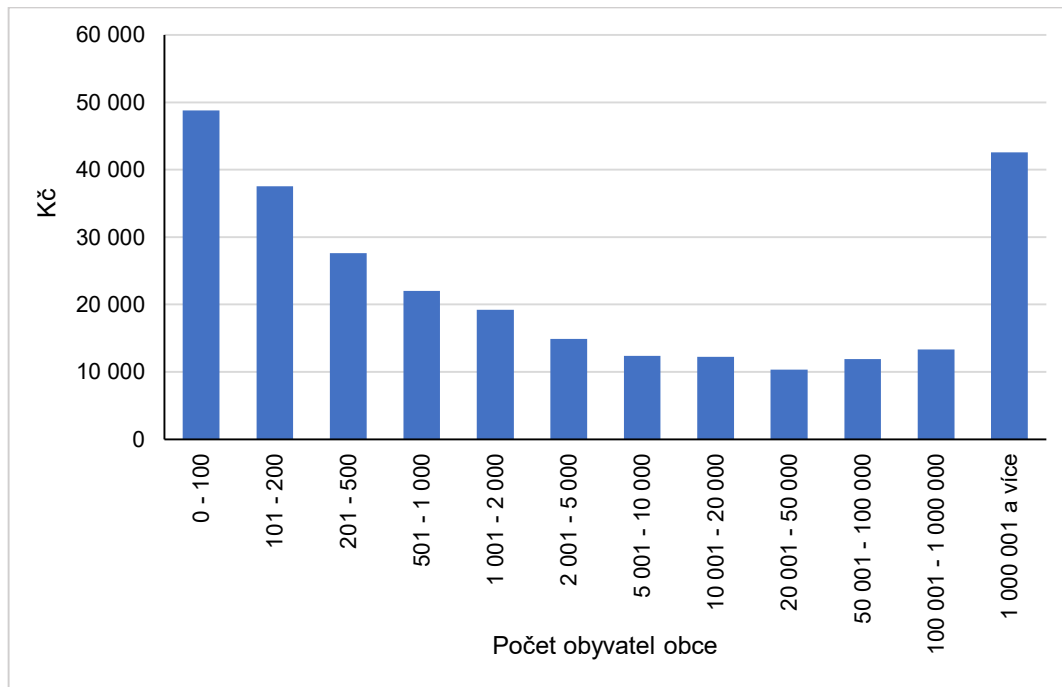
Zdroj: Státní pokladna MF ČR, výpočty ÚNRR

Celkové úspory obcí v jednotlivých skupinách jsou také graficky vyobrazeny v *Grafu 1*. Na první pohled si můžeme všimnout, že největší sumu úspor ze všech obcí má Hlavní město Praha, která je v naší tabulce zařazena ve skupině obcí s 1 000 001 a více obyvateli. Jedná se konkrétně o 56,9 mld. Kč, což představuje přibližně 27,7 % úspor všech obcí a téměř 22 % úspor všech ÚSC, tj. obcí a krajů, ačkoliv v Praze žije "jen" přibližně 12,5 % obyvatel České republiky. Proto, abychom mohli obce lépe porovnat, si nyní ukážeme jejich úspory vydělené počtem obyvatel dané obce. V tomto ohledu má Praha na běžných účtech uspořeno cca 42,6 tisíc Kč na každého obyvatele. To je částečně způsobeno dvojitou působností Hlavního města Prahy jako obce i kraje současně. Ještě vyšší úspory však mají ty nejmenší obce do 100 obyvatel, konkrétně v průměru cca 48,8 tisíc Kč (viz *Graf 2*).

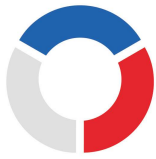

Graf 2: Úspory obcí na BÚ na jednoho obyvatele

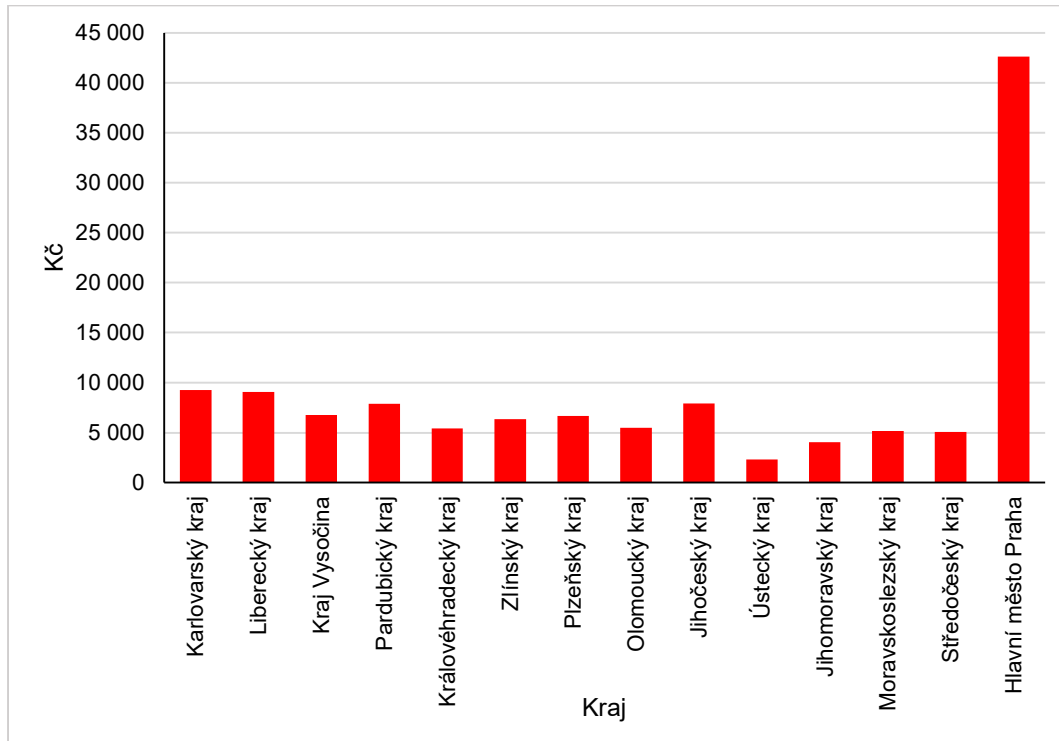

Zdroj: Státní pokladna MF ČR, výpočty ÚNRR

Graf 3: Úspory krajů na BÚ na jednoho obyvatele

Zdroj: Státní pokladna MF ČR, výpočty ÚNRR

Poznámka: Kraje (mimo Prahu) jsou seřazeny podle počtu obyvatel od nejmenšího po největší

Úspory krajů bez Hlavního města Prahy na běžných účtech dosahují celkem 53,4 mld. Kč. O více než 3,4 mld. Kč méně než má Praha samotná. Nejnižší úspory na běžných účtech má Ústecký kraj, a to necelých 1,9 mld. Kč (cca 2,3 tisíce Kč na obyvatele). Ostatní kraje mají naspořeno více než 4 tisíce Kč na obyvatele, v průměru 5,7 tisíce Kč.

2 Finanční majetek obcí a krajů

Ve druhé části tohoto materiálu počítáme s celkovým finančním majetkem obcí a krajů k 30.9.2021. Jsou zde započítány položky dlouhodobého finančního majetku (*kategorie rozvahy A.III., Státní pokladna MF ČR*), kam patří např. majetkové účasti, termínované vklady, dlouhodobé půjčky apod., a krátkodobého finančního majetku (*kategorie rozvahy B.III., Státní pokladna MF ČR*), kam patří např. běžné účty a jiné krátkodobé vklady či cenné papíry.

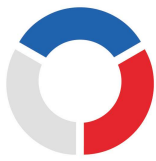
Tabulka 2: Finanční majetek obcí podle počtu obyvatel

Počet obyvatel obce	Počet obcí	Počet obyvatel	Finanční majetek (Kč)	Finanční majetek na jednoho obyvatele (Kč)
1 – 100	425	30 625	1 960 830 629	64 027
101 – 200	982	146 615	6 216 689 856	42 401
201 – 500	1 984	654 930	22 173 237 684	33 856
501 – 1000	1 370	970 919	28 115 296 626	28 957
1 001 – 2 000	780	1 087 524	27 803 263 151	25 566
2 001 – 5 000	440	1 332 056	29 591 176 773	22 215
5 001 – 10 000	143	985 982	23 389 293 804	23 722
10 001 – 20 000	68	963 747	27 404 199 814	28 435
20 001 – 50 000	43	1 282 905	35 398 959 607	27 593
50 001 – 100 000	12	862 558	26 236 230 472	30 417
100 001 – 1 000 000	5	1 047 381	49 680 693 408	47 433
1 000 001 a více	1	1 335 084	145 660 715 690	109 102
Celkem obce	6253	10 700 326	423 630 587 513	39 590
Celkem kraje	13	9 369 662	78 441 160 865	8 372
Celkem ÚSC	6266	10 700 326	502 071 748 377	46 921

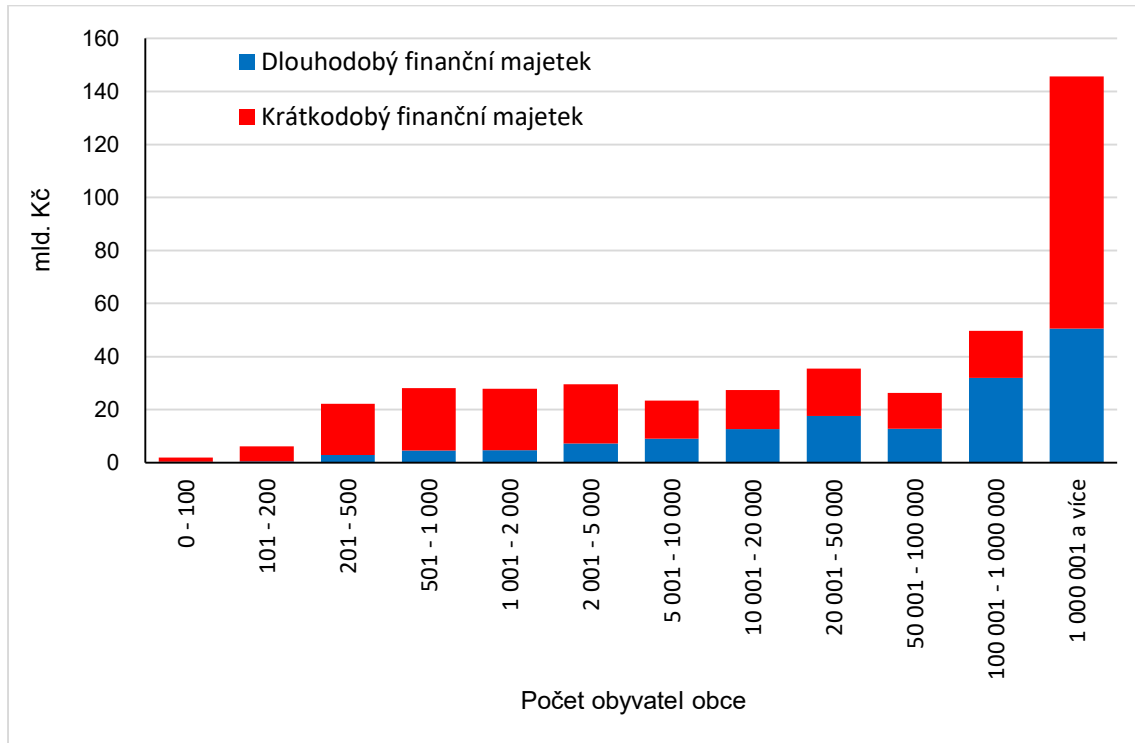
Zdroj: Státní pokladna MF ČR, výpočty ÚNRR

Celkový finanční majetek územních samosprávných celků k 30.9.2021 dosáhl výše 502,1 mld. Kč. Z toho Hlavní město Praha 145,7 mld. Kč, ostatní obce 278 mld. Kč a ostatní kraje 78,4 mld. Kč. Přibližně 61,8 % z toho je ve formě krátkodobého finančního majetku. Jedná se především o úspory na běžných účtech, cca 259,1 mld. Kč, které jsme rozebírali v *Kapitole 1*.

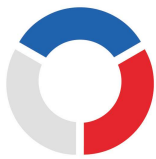
Graf 4: Celkový finanční majetek obcí podle počtu obyvatel

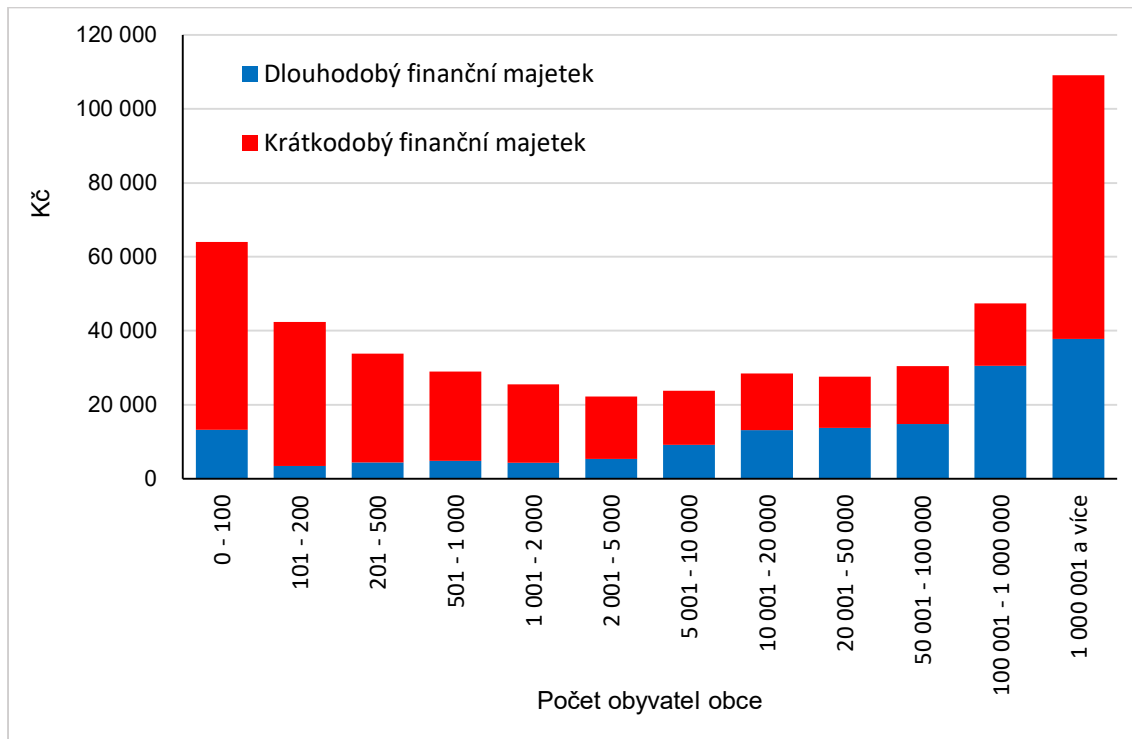
Zdroj: Státní pokladna MF ČR, výpočty ÚNRR

Zatímco celková distribuce finančního majetku mezi obce podle jejich velikosti je podobná jako u úspor na běžných účtech (viz *Tabulku 2 a Graf 4*), rozdělení na krátkodobý a dlouhodobý finanční majetek se liší v tom, že preference dlouhodobého finančního majetku roste s velikostí obce. V *Grafu 5* tak můžeme vidět, že podíl dlouhodobého finančního majetku roste s velikostí obce ve všech skupinách s výjimkou těch nejmenších obcí a Hlavního města Prahy. Největší položkou dlouhodobého finančního majetku obcí jsou majetkové účasti v hodnotě cca 113,2 mld. Kč, které jsou především ve vlastnictví větších obcí. Konkrétně, obce s 100 000 a více obyvateli (6 obcí) vlastní majetkové účasti v hodnotě 74,9 mld. Kč, tj. přibližně dvě třetiny celkových majetkových účastí všech obcí.

Graf 5: Finanční majetek obcí na jednoho obyvatele

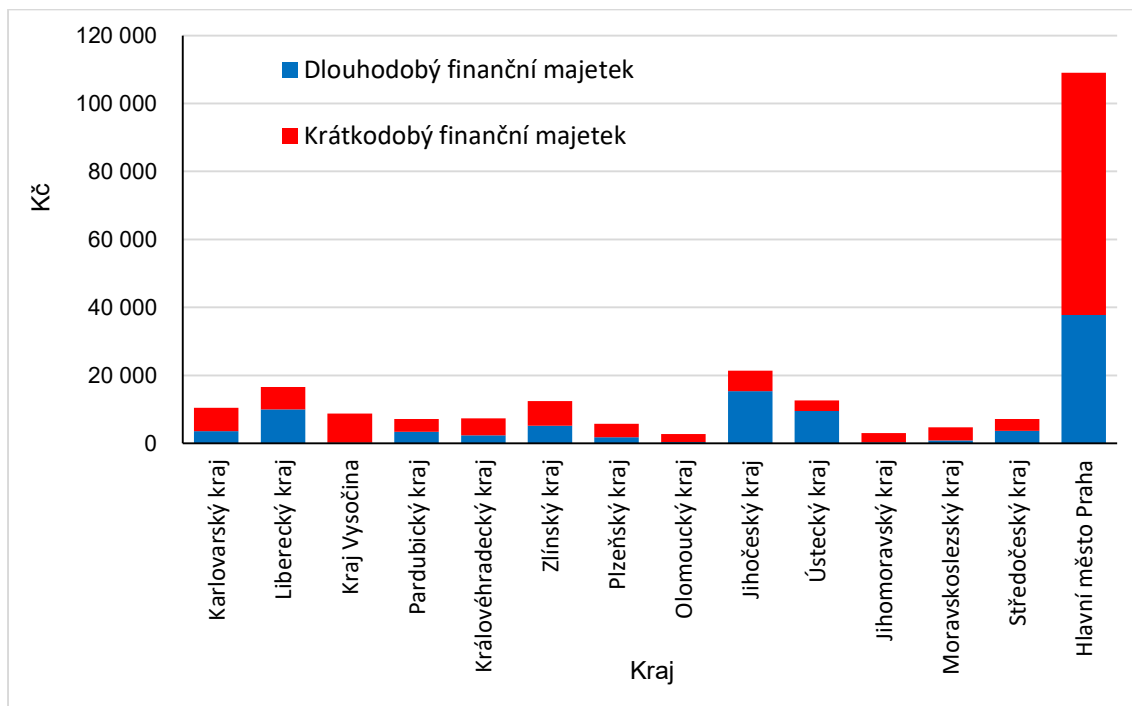

Zdroj: Státní pokladna MF ČR, výpočty ÚNRR

U krajů je rozdělení na krátkodobý a dlouhodobý finanční majetek značně různorodější (viz Graf 6). Některé kraje, například Jihomoravský či Vysočina, mají podíl krátkodobého finančního majetku vyšší než 90 %. Naopak dlouhodobý finanční majetek tvoří většinu majetku Jihočeského či Ústeckého kraje, a to dokonce více než 70 %. Celkový majetek krajů (mimo Hlavní město Prahu) je cca 78,4 mld. Kč, z toho 41,2 mld. Kč tvoří zůstatky na krátkodobých běžných či termínovaných účtech a téměř 36,3 mld. Kč majetkové účasti. Připočteme-li k tomu majetek Hlavního města Prahy, pak celkový finanční majetek krajů dosahuje 224,1 mld. Kč.

Graf 6: Finanční majetek krajů na jednoho obyvatele

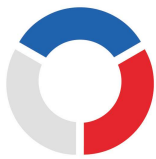
Zdroj: Státní pokladna MF ČR, výpočty ÚNRR

Poznámka: Kraje (mimo Prahu) jsou seřazeny podle počtu obyvatel od nejmenšího po největší

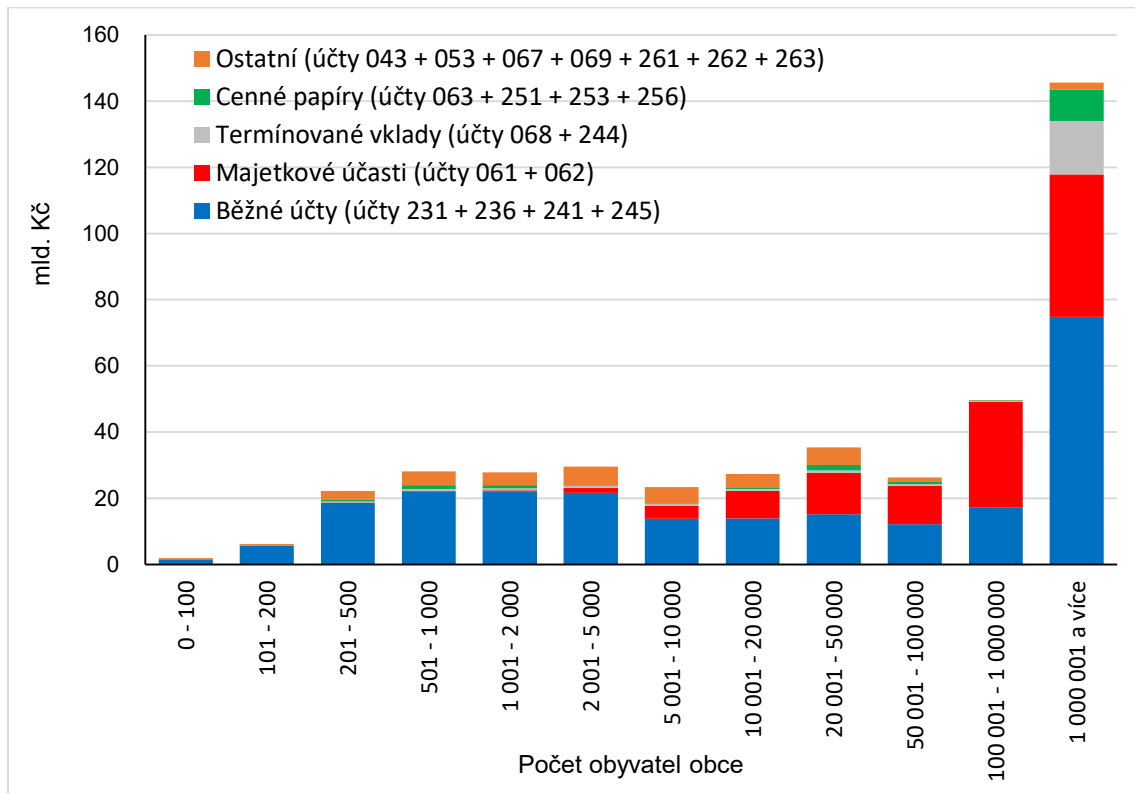
V poslední části této kapitoly se vrátíme k obcím. *Grafy 7 a 8* ukazují rozdělení finančního majetku obcí ve skupinách podle počtu obyvatel na jednotlivé položky kategorií A.III. a B.III. rozvahy. Ty jsme pro přehlednost zařadily do následujících skupin. Běžné účty zahrnují zůstatky na účtech 231 (*základní běžný účet ÚSC*), 236 (*běžné účty fondů ÚSC*), 241 (*běžný účet*) a 245 (*jiné běžné účty*). Všechny běžné účty jsou krátkodobým finančním majetkem obce. Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem a s podstatným vlivem¹, tj. účty 061 a 062, jsou obsaženy ve skupině majetkových účastí, která je vždy dlouhodobým majetkem obce. Termínované vklady obsahují účet 068 a 244, tedy dlouhodobé i krátkodobé. Podobně cenné papíry taktéž shrnujeme dlouhodobé i krátkodobé do jedné skupiny.

¹ Jedná se o nejméně likvidní část finančního majetku. Rozsah majetkových účastí roste zejména, pokud se daná obec spoléhá při poskytování služeb obyvatelstvu na „své“ právnické osoby a nevyužívá externí produkci.

Graf 7: Celkový finanční majetek obcí podle počtu obyvatel

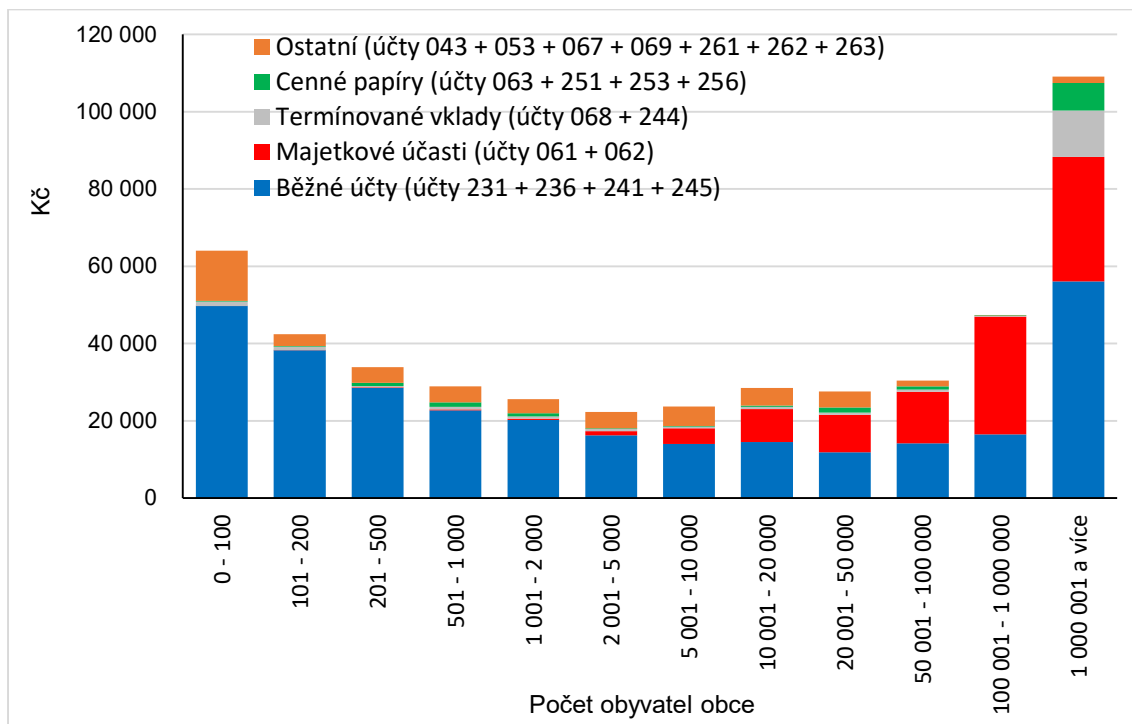

Zdroj: Státní pokladna MF ČR, výpočty ÚNRR

Zatímco většina finančního majetku ÚSC je ve formě zůstatků na běžných účtech, při bližším pohledu na Graf 7 můžeme vidět, že podíl běžných účtů na celkovém majetku se snižuje s velikostí obce. Zatímco menší obce do 1 000 obyvatel drží přibližně 82,2 % svého finančního majetku na běžných účtech, u obcí s více než 20 000 obyvateli je to jen 45,9 %. Výjimkou však v tomto ohledu zůstává Praha, která drží cca 56 mld. Kč na běžných účtech a dalších 12,1 mld. Kč na termínovaných účtech, dohromady tedy 68,1 mld. Kč, tj. 62,4 % jejího finančního majetku.

Graf 8: Finanční majetek obcí na jednoho obyvatele

Zdroj: Státní pokladna MF ČR, výpočty ÚNRR

Grafu 8 ukazuje, že zatímco podíl majetkových účastí ve finančním majetku obcí obecně roste s velikostí obce, ostatní krátkodobé i dlouhodobé účty obecně klesají. Největší položkou z nich je účet 069 – Ostatní dlouhodobý finanční majetek, tedy takový majetek, který není obsažen v žádném z předchozích účtů. Jedná se o celkem 32,6 mld. Kč. Můžeme zde také pozorovat klesající trend zůstatků na běžných účtech s velikostí obce, pomineme-li Hlavní město Prahu. Ta, mimo nejvyšší podíl úspor na běžných účtech, vlastní také nejvyšší podíl úspor na termínovaných účtech ze všech obcí. Zatímco všechny obce dohromady mají zůstatky na termínovaných účtech 6,7 mld. Kč, Praha téměř 12,1 mld. Kč. Podobně je to také s cennými papíry, ať už dlouhodobými nebo krátkodobými, Praha jich vlastní více než všechno ostatní obce dohromady, konkrétně 7,1 mld. Kč. Pro podrobné rozlišení jednotlivých účtů finančního majetku obcí přikládáme *Tabulku 3* níže.

Tabulka 3: Podrobné členění finančního majetku obcí podle počtu obyvatel (v mld. Kč)

Počet obyvatel obce	Počet obcí	Počet obyvatel	Finanční majetek																						
			Dlouhodobý finanční majetek									Krátkodobý finanční majetek											Celkem		
			061	062	063	067	068	069	043	053	Celkem	251	253	256	244	245	241	231	236	263	262	261		Celkem	
1 – 100	425	30 625	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	2,0	
101 – 200	982	146 615	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0	5,7	6,2	
201 – 500	1 984	654 930	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	2,5	0,0	0,0	2,9	0,2	0,2	0,0	0,1	0,0	0,2	18,3	0,1	0,0	0,0	0,1	19,3	22,2	
501 – 1000	1 370	970 919	0,1	0,1	0,4	0,0	0,0	3,9	0,0	0,0	4,6	0,7	0,1	0,1	0,5	0,1	0,2	21,5	0,2	0,0	0,0	0,1	23,5	28,1	
1 001 – 2 000	780	1 087 524	0,2	0,1	0,3	0,1	0,2	3,7	0,1	0,0	4,7	0,3	0,1	0,1	0,5	0,2	0,3	21,1	0,4	0,0	0,0	0,1	23,1	27,8	
2 001 – 5 000	440	1 332 056	1,0	0,4	0,1	0,0	0,0	5,5	0,0	0,0	7,2	0,1	0,0	0,0	0,7	0,3	0,4	20,2	0,7	0,0	0,0	0,0	22,4	29,6	
5 001 – 10 000	143	985 982	2,6	1,3	0,1	0,1	0,0	4,8	0,0	0,1	9,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,2	0,5	11,9	1,1	0,0	0,0	0,0	14,3	23,4	
10 001 – 20 000	68	963 747	6,9	1,4	0,0	0,1	0,0	4,2	0,0	0,0	12,6	0,1	0,2	0,0	0,6	0,3	1,0	11,3	1,3	0,0	0,0	0,0	14,8	27,4	
20 001 – 50 000	43	1 282 905	8,6	3,8	0,0	0,0	0,1	5,1	0,0	0,0	17,7	0,9	0,7	0,2	0,6	0,5	0,3	12,4	2,1	0,0	0,2	0,0	17,7	35,4	
50 001 – 100 000	12	862 558	9,3	2,2	0,0	0,0	0,0	1,2	0,0	0,0	12,8	0,1	0,6	0,0	0,5	0,2	0,3	10,5	1,2	0,0	0,0	0,0	13,4	26,2	
100 001 – 1 000 000	5	1 047 381	30,8	1,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	32,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,4	1,7	9,6	5,6	0,0	0,0	0,0	17,7	49,7	
1 000 001 a více	1	1 335 084	41,4	1,6	0,5	1,4	4,8	0,8	0,0	0,0	50,5	0,2	2,1	6,7	11,3	0,8	11,7	59,0	3,3	0,0	0,0	0,0	95,2	145,7	
Celkem obce	6253	10 700 326	101,0	12,1	1,6	1,7	5,4	32,6	0,2	0,1	154,8	2,5	4,3	7,0	15,8	3,0	16,6	202,9	16,1	0,1	0,2	0,4	268,9	423,6	
Celkem kraje	13	9 369 662	36,0	0,3	0,1	0,6	0,0	0,2	0,0	0,0	37,2	0,0	0,0	0,0	5,5	0,5	0,0	28,7	6,5	0,0	0,0	0,0	41,2	78,4	
Celkem ÚSC	6266	10 700 326	137,1	12,4	1,7	2,3	5,4	32,8	0,3	0,1	192,0	2,5	4,3	7,0	21,3	3,5	16,6	231,6	22,6	0,1	0,2	0,4	310,1	502,1	

Zdroj: Státní pokladna MF ČR, výpočty ÚNRR
Poznámka: Seznam účtů použitých v Tabulce 3

Dlouhodobý finanční majetek (kategorie A.III.)

- 061: Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem
- 062: Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem
- 063: Dluhové cenné papíry držené do splatnosti
- 067: Dlouhodobé půjčky
- 068: Termínované vklady dlouhodobé
- 069: Ostatní dlouhodobý finanční majetek
- 043: Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek
- 053: Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek

Krátkodobý finanční majetek (kategorie B.III.)

- 251: Majetkové cenné papíry k obchodování
- 253: Dluhové cenné papíry k obchodování
- 256: Jiné cenné papíry
- 244: Termínované vklady krátkodobé
- 245: Jiné běžné účty
- 241: Běžný účet
- 231: Základní běžný účet územních samosprávných celků
- 236: Běžné účty fondů územních samosprávných celků
- 263: Ceniny
- 262: Peníze na cestě
- 261: Pokladna